

Pripremila Komisija Međunarodne trgovačke komore za
korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije

Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije

**Ovaj je prijevod izvornog teksta na engleskom jeziku izvršen uz odobrenje
Međunarodne trgovačke komore (ICC), koja ne preuzima odgovornost za njegovu točnost.**

ICC prvi put objavio 1977.

Izdanje 2011.

Autorsko pravo © 2011.

Međunarodne trgovačke komore

Sva prava pridržana.

Sadržaj

Predgovor	3
Uvod	4
Dio I.	
Antikorupcijska pravila	5
Članak 1.	5
<i>Zabranjene prakse</i>	
Članak 2.	6
<i>Treće strane</i>	
Dio II.	
Korporativne politike u svrhu usklađenosti s antikorupcijskim pravilima	7
Članak 3.	7
<i>Poslovni partneri</i>	
Članak 4.	8
<i>Politički i dobrotvorni prilozi i sponzorstva</i>	
Članak 5.	8
<i>Darovi i gostoprimstvo</i>	
Članak 6.	8
<i>Plaćanja radi ubrzavanja postupaka</i>	
Članak 7.	9
<i>Sukob interesa</i>	
Članak 8.	9
<i>Ljudski resursi</i>	
Članak 9.	9
<i>Financije i računovodstvo</i>	
Dio III.	
Elementi učinkovitog Korporativnog programa usklađenosti	11
Članak 10.	11
<i>Elementi Korporativnog programa usklađenosti</i>	
Dodatak A	13
<i>Međunarodni pravni akti</i>	
Dodatak B	14
<i>Dodatni instrumenti ICC-ja za borbu protiv korupcije</i>	
Dodatak C	15
<i>Komisija ICC-ja za korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije</i>	
Ukratko o ICC-ju	16

Pregled

Izdanje ICC-jevih Pravila za borbu protiv korupcije iz 2011. sastoji se od tri dijela:

- **Dio I.** sadrži Pravila
- **Dio II.** bavi se politikama koja poduzeća trebaju usvojiti radi usklađivanja s ovim Pravilima
- U **Dijelu III.** nabrojani su predloženi elementi učinkovitog korporativnog programa usklađenosti.

Predgovor

*napisali: Jean-Guy Carrier, glavni tajnik ICC-ja,
François Vincke, potpredsjednik Komisije ICC-ja za korporativnu odgovornost i suzbijanje korupcije i
Jean-Pierre Méan, predsjedatelj Radne skupine za izmjenu Pravila ICC-ja za suzbijanje korupcije*

Međunarodna trgovačka komora (ICC) oduvijek je predvodila napore usmjerene jačanju integriteta u poslovanju jer jedino sustav bez korupcije omogućava svim sudionicima jednake uvjete tržišnog natjecanja.

ICC ističe ključnu ulogu usklađivanja s pravilima na koja su se poduzeća sama obvezala, prepoznajući pritom temeljnu odgovornost međunarodnih organizacija i nacionalnih vlada u borbi protiv praksi, uključujući iznuđivanje, traženje mita i podmićivanje.

Pridržavanje strogih pravila poduzećima će pomoći da ispune svoje pravne obveze na prirodiji, učinkovitiji i održiviji način. Stoga se poslovnim subjektima snažno preporuča donošenje i provedba vlastitih korporativnih programa usklađenosti, a što postaje obvezno u sve većem broju pravnih sustava.

Još 1977., objavom Pravila ponašanja namijenjenih borbi protiv iznuđivanja i podmićivanja, ICC je postao prva poslovna organizacija koja je donijela antikorupcijska pravila. Ta je pravila ažurirala 1996., 1999. i 2005. kako bi odražavala donošenje ključnih međunarodnih pravnih akata, kao što su Konvencija Organizacije za gospodarsku suradnju i razvitak o borbi protiv podmićivanja stranih državnih službenika (1997.) i Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (2003.). Donošenje, provedbu i primjenu tih akata, koji predstavljaju glavne smjernice u borbi protiv korupcije, aktivno podupire poslovna zajednica. ICC će nastaviti aktivno doprinosti antikorupcijskim programima tih organizacija.

Ova izmjena Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije, izvršena 2011., zrcali impresivan razvoj etike i prakse pridržavanja antikorupcijskih pravila vodećih kompanija. Ona se temelji na mnogobrojnim doprinosima nacionalnih odbora ICC-ja, kompanija članica i stručnjaka Komisije za korporativnu odgovornost i suzbijanje korupcije. Ona pruža model pridržavanja antikorupcijskih pravila primjenjiv na velika, srednje velika i mala poduzeća. Predstavlja nadogradnju na druge dokumente koje je ICC izradio, kao što su ICC-jev priručnik «Borba protiv korupcije, Priručnik o korporativnim praksama» i razne smjernice ICC-ja o konkretnim pitanjima integriteta.

Borba protiv korupcije, koja je u srži korporativne odgovornosti i dobrog korporativnog upravljanja, nikada ne završava. Trajne je napore potrebno nastaviti ulagati i ubuduće. Potrebna je bolja osviještenost javnih službenika, uprava i svih slojeva korporativnog svijeta. ICC je predan daljnjim doprinosima ispunjenju tog izazovnog zadatka.

Uvod

Svrha je ovih Pravila ICC-ja samoregulacija poslovnih subjekata, u skladu s nacionalnim pravnim okvirom i međunarodnim pravnim aktima. Poduzeća ih dobrovoljno prihvaćaju, što promiče visoke standarde integriteta u poslovanju i poduzeća i javnih tijela te samih poduzeća međusobno. Ova Pravila imaju važnu ulogu jer poduzećima pomažu da poštuju svoje pravne obveze i da postupaju u skladu s brojnim međunarodnim antikorupcijskim inicijativama. Ona također pružaju odgovarajuću osnovu na kojoj se gradi otpor pokušajima iznuđivanja ili traženja mita.

Ova Pravila opće su naravi i predstavljaju ono što se smatra dobrom trgovačkom praksom. Ona odražavaju međunarodne pravne akte nabrojene u Dodatku A te ih u skladu s njima treba i tumačiti.

Sva poduzeća trebaju postupati u skladu s važećim propisima država u kojima su osnovana i u kojima posluju te trebaju poštovati i slovo i duh tih Pravila.

U modelima ugovora ICC-ja upućuje se na Dio I. ovih Pravila. Poduzeća se jednako tako pozivaju da u svoje trgovačke ugovore unesu cjeloviti tekst Dijela I. ovih Pravila ili odredbe koje upućuju na njega kako bi se spriječilo da njihovi ugovorni odnosi budu zahvaćeni bilo kojim oblikom korupcije.

Poduzećima se savjetuje da u svrhu promicanja i razvoja praksi koje pronalaze svoj odraz u ovim Pravilima surađuju kako međusobno tako i s relevantnim međunarodnim, regionalnim i sektorskim inicijativama. Potiču se i na suradnju s nacionalnim i međunarodnim tijelima koja provode istrage povezane s korupcijom. Pozivaju se i da se odupru iznuđivanju ili traženju mita, primjerice korištenjem alata kao što je RESIST (vidi Dodatak B).

U smislu ovih Pravila, «Poduzeće» je svaka fizička ili pravna osoba koja obavlja gospodarsku ili neku drugu djelatnost, bez obzira na to čini li to ili ne radi ostvarivanja dobiti, uključujući svaki subjekt u kojem država ili jedinica lokalne samouprave jest većinski imatelj dionica/udjela. Ono uključuje matično društvo i podružnice. Iako se u ovim Pravilima poduzeća ne razlikuju ovisno o svojoj veličini ili naravi svojih djelatnosti, provedbu Pravila trebat će prilagoditi procjeni rizika te osobito naravi poslovanja malih i srednjih poduzeća. Uspjeh ovih Pravila ICC-ja ovisit će o «stavu vrha»: uprave/upravnog odbora. Predsjednik uprave/upravnog odbora poduzeća mora poslati jasnu poruku da je korupcija zabranjena i da će biti proveden učinkovit korporativni program usklađenosti. Bitna je i potpora svih zaposlenika poduzeća.

Ova Pravila ICC-ja sastoje se od tri dijela. U Dijelu I. sadržana su Pravila, Dio II. bavi se politikama koje poduzeća trebaju usvojiti radi usklađivanja s Pravilima, dok su u Dijelu III. nabrojani predloženi elementi učinkovitog korporativnog programa usklađenosti. U Dodatku A nabrojani su međunarodni pravni akti koji se odnose na korupciju. U Dodatku B nabrojani su instrumenti ICC-ja koji će biti korisni u borbi protiv korupcije, dok se u Dodatku C podsjeća na zadaće i ulogu Komisije ICC-ja za korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije.

Dio I. – Antikorupcijska pravila

Članak 1.

Zabranjene prakse

Poduzeća će zabraniti sljedeće prakse u svakom trenutku i bilo kojem obliku u odnosu na:

- javnog službenika na međunarodnoj, državnoj ili lokalnoj razini
- političke stranke, dužnosnike ili kandidate za određenu političku dužnost
- direktora, službenika ili zaposlenika poduzeća

bez obzira na to čine li se izravno ili neizravno, uključivo posredovanjem trećih strana:

- a) **Podmićivanje** je nuđenje, obećanje, davanje ili odobravanje nepripadne novčane ili druge koristi prethodno navedenim osobama ili primanje takve koristi od strane tih osoba ili za njih ili za bilo koju drugu osobu (fizičku ili pravnu) kako bi se dobio ili zadržao posao ili pribavila druga protupravna (nepripadna) korist, primjerice u svezi s dodjelom ugovora o javnoj ili privatnoj nabavi, regulatornim dozvolama, oporezivanjem, carinama, sudskim i zakonodavnim postupcima...
- b) **Iznuđivanje ili zahtijevanje mita** je svako zahtijevanje mita bez obzira na to postoji li kakva prijetnja nekim zlom zbog odbijanja zahtjeva. Poduzeća će osujetiti svaki pokušaj iznude ili zahtijevanja mita te ih se potiče na prijavljivanje takvih pokušaja formalnim ili neformalnim mehanizmima osim ako se prema okolnostima slučaja prijavljivanje ne čini oportuno.
- c) **Trgovanje utjecajem** je nuđenje ili traženje nepripadne koristi kako bi se izvršio neprimjeren, stvaran ili navodni utjecaj na javnog službenika radi ostvarivanja protupravne (nepripadne) imovinske koristi osobi koja je zatražila trgovanje utjecajem ili drugoj osobi.
- d) **Pranje imovinske koristi stečene prethodno spomenutim koruptivnim praksama** smatraju se sva činjenja ili nečinjenja radi skrivanja ili prikrivanja nezakonitog podrijetla, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja imovine ili vlasništva, znajući pritom da ta imovina predstavlja imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.

“Korupcija” ili “Koruptivna praksa” za potrebe (u smislu) ovih Pravila uključuje podmićivanje, iznuđivanje ili zahtijevanje mita, trgovanje utjecajem i pranje protupravno stečene imovinske koristi ostvarene koruptivnim radnjama (praksama).

Članak 2.

Treće strane

U pogledu trećih strana koje su pod kontrolom ili odlučujućim utjecajem poduzeća, među ostalim zastupnika, savjetnika za razvoj poslovanja, ovlaštenih predstavnika, carinskih posrednika, općih savjetnika, preprodavača, podizvođača, nositelja franšize, pravnika, računovođa i sličnih posrednika koji nastupaju u ime poduzeća u svezi s marketingom ili prodajom, sklapanjem ugovora, stjecanjem odobrenja, dozvola ili drugih ovlaštenja ili bilo kojim radnjama u korist poduzeća ili kao podizvođači u opskrbnom lancu, poduzeća:

- će ih uputiti da niti sudjeluju niti dopuste sudjelovanje poduzeća u bilo kojoj koruptivnoj radnji;
- ih ne smiju koristiti kao kanal za bilo koju koruptivnu praksu;
- će ih zaposliti samo u mjeri u kojoj je to primjereno redovitom poslovanju poduzeća te im neće isplatiti naknadu u iznosu većem od onog koji je primjeren za njihove zakonite usluge.

Dio II. – Korporativne politike podrške pridržavanju antikorupcijskih pravila

Članak 3.

Poslovni partneri

Poslovni partneri uključuju (i) treće strane i (ii) partnere u zajedničkom pothvatu i konzorciju kao i izvođače i dobavljače.

- A. U pogledu trećih strana, te u mjeri u kojoj je to u njegovoj moći, Poduzeće će:
- a) jasno dati do znanja da očekuje da sve radnje koje se izvršavaju u njegovo ime budu u skladu s njegovim politikama i
 - b) sklopiti pisani ugovor s trećom stranom kojim:
 - je obavještava o antikorupcijskim politikama poduzeća te ga obvezuje na nesudjelovanje u koruptivnim praksama
 - se poduzeću dopušta da od neovisnog revizora zatraži obavljanje revizije poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija trećega kako bi se provjerilo pridržavanje ovih Pravila
 - se predviđa da naknada trećoj strani neće biti isplaćena u gotovini te da će biti isplaćena jedino u (i) državi u kojoj je osnovana, (ii) državi u kojoj je njezino sjedište, (iii) državi u kojoj je njezino boravište ili (iv) državi u kojoj je posao izvršen.
- B. Nadalje, poduzeće će osigurati da njegova središnja uprava na odgovarajući način kontrolira odnos s trećim stranama, odnosno vodi evidenciju imena, uvjeta angažmana i isplata trećima koje je poduzeće angažiralo u vezi s poslovanjem s javnim tijelima i državnim ili privatnim poduzećima. Ta evidencija treba biti dostupna pod povjerljivim uvjetima revizorima i odgovarajuće ovlaštenim državnim tijelima. U pogledu zajedničkog pothvata ili konzorcija poduzeće će poduzeti mjere koje su u njegovoj moći da, u mjeri u kojoj je to primjenjivo na zajednički pothvat ili konzorcij, osigura da njegovi partneri u zajedničkom pothvatu i konzorciju prihvate politiku koja je u skladu s ovim Pravilima.
- C. U pogledu izvođača i dobavljača poduzeće će poduzeti mjere u okviru svojih ovlasti da, u mjeri u kojoj je to pravno moguće, osigura da su oni u svojem poslovanju u ime poduzeća usklađeni s ovim Pravilima te će izbjegavati poslovanje s izvođačima i dobavljačima za koje se zna ili razumno sumnja da plaćaju mito.
- D. U svoje ugovore s Poslovnim partnerima poduzeće će unijeti odredbu koja mu omogućuje da obustavi ili prekine odnos ako u dobroj vjeri sumnja da je Poslovni partner prekršio važeće antikorupcijske propise ili Dio I. ovih Pravila.
- E. Poduzeće će provesti odgovarajuću dubinsku analizu ugleda svojih Poslovnih partnera izloženih korupcijskim rizicima i njihove sposobnosti da poštuju antikorupcijske propise u svojem poslovanju s poduzećem ili u njegovo ime.
- F. Poduzeće će svoje postupke nabave provesti u skladu s prihvaćenim poslovnim standardima i, u mjeri u kojoj je to moguće, transparentno.

Članak 4.

Donacije političkim strankama, davanja u dobrotvorne svrhe i sponzorstva

- a) Donacije političkim strankama, dužnosnicima političkih stranaka i kandidatima Poduzeća smiju davati samo u skladu s važećim pravom i zahtjevima glede javne objave. Iznos i trenutak davanja političkih donacija trebaju biti pod nadzorom kako bi se osiguralo da se oni ne koriste u koruptivne svrhe.
- b) Poduzeća trebaju poduzeti mjere koje su u njihovoj moći kako bi osigurala u tome da se dobrotvorni priloz i sponzorstva ne koriste u koruptivne svrhe. Dobrotvorni priloz i sponzorstva moraju biti transparentni i u skladu s važećim pravom.
- c) Poduzeća trebaju uspostaviti razumne kontrole i postupke kako bi spriječila neprimjerena davanja političkim strankama i u dobrotvorne svrhe. Priloge organizacijama u koje su uključeni istaknuti političari ili njihovi bliski srodnici, prijatelji i Poslovni partneri treba osobito pomno nadzirati.

Članak 5.

Darovi i gostoprimstvo

Poduzeća trebaju uspostaviti procedure u pogledu nuđenja ili primanja darova i gostoprimstva kako bi osigurala da su ti aranžmani (a) u skladu s nacionalnim pravom i mjerodavnim međunarodnim aktima; (b) ograničeni na razumne i bona fide izdatke; (c) da oni ne utječu neprimjereno, te se ne mogu shvatiti kao da neprimjereno utječu na primateljevu prosudbenu neovisnost u odnosu na davatelja; (d) da oni nisu u suprotnosti s poznatim odredbama primateljeva kodeksa ponašanja; i (e) da se oni ne nude niti primaju prečesto ili u neprimjereno vrijeme.

Članak 6.

Plaćanja radi ubrzavanja postupaka

Plaćanja radi ubrzavanja postupaka su neslužbena i neprimjerena plaćanja manjih novčanih iznosa nižim službenicima kako bi se osiguralo ili ubrzalo izvršavanje rutinskih ili nužnih radnji za koja izvršitelj tog plaćanja radi ubrzavanja postupaka ima pravni temelj.

Plaćanja radi ubrzavanja postupaka zabranjena su u većini pravnih sustava.

U skladu s time, poduzeća ne smiju izvršavati takva plaćanja, no postoji mogućnost da ona budu suočena s okolnostima prijeko potrebe u kojima je izvršavanje plaćanja radi ubrzavanja postupaka gotovo neizbježno, kao što su prisila ili slučajevi kada je ugroženo zdravlje ili sigurnost zaposlenika poduzeća.

Kada je plaćanje radi ubrzavanja postupaka učinjeno pod navedenim okolnostima, ono će biti točno evidentirano u poslovnim knjigama i računovodstvenim evidencijama poduzeća.

Članak 7.

Sukob interesa

Do sukoba interesa može doći kada se privatni interesi pojedinca ili njegovih bliskih srodnika, prijatelja ili poslovnih kontakata ne podudaraju s interesima poduzeća ili organizacije kojoj pripada pojedinac.

Takve situacije treba objaviti i, kad god je to moguće, izbjeći zato što mogu utjecati na prosudbu pojedinca pri izvršavanju njegovih dužnosti i odgovornosti. Poduzeća trebaju pomno pratiti i urediti stvarne ili potencijalne sukobe interesa svojih direktora, službenika, zaposlenika i zastupnika ili privid postojanja takvih sukoba te ne smiju iskoristiti tuđe sukobe interesa.

Ako se djelatnost ili radno mjesto bivših javnih dužnosnika odnosi neposredno na dužnosti koje su obavljali ili nadzirali tijekom svojeg mandata, oni neće biti zaposleni ili angažirani ni u kojem svojstvu dok ne prođe razumno vrijeme od prestanka njihova mandata. Prema potrebi, poštovat će se ograničenja nametnuta nacionalnim propisima.

Članak 8.

Ljudski resursi

Poduzeća trebaju osigurati da:

- a) prakse iz područja ljudskih resursa, uključujući zapošljavanje, unapređivanje, obuku, vrednovanje rada, nagrađivanje, priznavanje i općenito poslovnu etiku odražavaju ova Pravila
- b) niti jedan zaposlenik ne bude žrtvom odmazde ili diskriminirajućeg postupanja ili stegovnog postupka zato što je u dobroj vjeri prijavio ili osnovano sumnjao u povrede antikorupcijske politike poduzeća ili zato što je odbio sudjelovati u korupcijskim radnjama čak i ako to odbijanje može imati za posljedicu to da poduzeće izgubi posao
- c) se ključno osoblje iz područja izloženih visokom korupcijskom riziku redovito obučava i procjenjuje; u obzir treba uzeti i rotaciju takvog osoblja.

Članak 9.

Financije i računovodstvo

Poduzeća trebaju osigurati:

- a) da su svi financijski poslovi određeni na odgovarajući način te propisno i objektivno evidentirani u odgovarajućim poslovnim knjigama i računovodstvenim evidencijama dostupnima njihovoj upravi ili drugom tijelu koje odgovora za poduzeće te revizorima
- b) da ne postoje "neslužbeni" ili tajni računi te da se ne mogu izdavati isprave u kojima nisu objektivno i točno evidentirane transakcije na koje se one odnose
- c) da se ne knjiže nepostojeći rashodi ili obveze utemeljene na netočnom utvrđenju njihova predmeta ili transakcije bez stvarne i zakonite namjene
- d) praćenje gotovinskih plaćanja ili plaćanja u naravi kako bi se izbjeglo njihovo korištenje u zamjenu za mito; treba dopustiti samo gotovinska plaćanja malih iznosa iz blagajne ili u državama ili mjestima u kojima bankarski sustav ne funkcionira
- e) da se nikakvi knjigovodstveni ili drugi relevantni dokumenti ne uništavaju namjerno prije zakonom propisanog roka

- f) uspostavu neovisnih revizorskih sustava putem unutarnjih ili vanjskih revizora u svrhu razotkrivanja transakcija koje su u suprotnosti s ovim Pravilima ili mjerodavnim računovodstvenim pravilima, koji prema potrebi predviđaju odgovarajuće korektivno djelovanje
- g) pridržavanje svih odredbi nacionalnih poreznih propisa, uključujući one kojima se zabranjuje odbitak bilo kojeg oblika mita od oporezivog dohotka.

Dio III. – Elementi učinkovitog Korporativnog programa usklađenosti

Članak 10.

Elementi Korporativnog programa usklađenosti

Svako poduzeće treba provesti učinkovit Korporativni program usklađenosti (i) koji odražava ova Pravila, (ii) koji se temelji na rezultatima periodično provedenih procjena rizika prisutnih u poslovnom okruženju poduzeća, (iii) koji je prilagođen posebnim okolnostima u kojima se nalazi poduzeće (iv) a u svrhu sprječavanja i otkrivanja Korupcije te promicanja kulture integriteta u poduzeću.

Svako poduzeće treba razmotriti uključivanje svih ili nekih od sljedećih dobrih praksi u svoj program. Konkretno, od nabrojanih mjera može odabrati one koje smatra primjerenijima za sprječavanje korupcije s obzirom na konkretne okolnosti u kojima se ono nalazi, pri čemu nijedna od mjera po svojoj naravi nije obvezujuća:

- a) izražavanje snažne, izričite i vidljive potpore i predanosti Korporativnom programu usklađenosti od strane uprave ili drugog tijela koje je u konačnici odgovorno za poduzeće te od strane višeg rukovodstva Poduzeća (“stav vrha”)
- b) uspostava jasno uobličene i vidljive politike koja odražava ova Pravila i koja je obvezujuća za sve direktore, službenike, zaposlenike i treće te koja se primjenjuje na sva ovisna društva, strana i domaća
- c) davanje ovlasti upravi/upravnom odboru ili drugom tijelu koje je odgovorno za poduzeće ili odgovarajućem odboru tog tijela da provodi periodične procjene rizika i neovisne revizije pridržavanja ovih Pravila i da, prema potrebi, preporučuje korektivne mjere ili politike. To se može učiniti u sklopu šireg sustava revizije korporativne usklađenosti i/ili procjene rizika
- d) obvezivanje pojedinaca na svim razinama poduzeća da postupaju u skladu s politikom poduzeća i da sudjeluju u Korporativnom programu usklađenosti
- e) imenovanje jednog ili više viših službenika (puno ili nepuno radno vrijeme) da nadgledaju i koordiniraju Korporativni program usklađenosti uz dodjelu odgovarajuće razine resursa, ovlasti i neovisnosti, a koji će periodično izvješćivati upravu ili drugo tijelo koje je u konačnici odgovorno za poduzeće ili odgovarajući odbor tog tijela
- f) provedba odgovarajuće dubinske analize, utemeljene na strukturiranom upravljanju rizikom, pri odabiru direktora, službenika, zaposlenika, kao i poslovnih partnera poduzeća koji predstavljaju korupcijski rizik ili postoji rizik zaobilaženja ovih pravila
- g) prema potrebi, donošenje smjernica kako bi se dodatno potaknulo traženo ponašanje te kako bi se otklonilo ponašanje koje je zabranjeno politikama i programom poduzeća
- h) osmišljavanje financijskih i računovodstvenih postupaka za vođenje objektivnih i točnih poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija kako bi se spriječilo njihovo korištenje u svrhu sudjelovanja u koruptivnim praksama ili njihova prikrivanja
- i) uspostava i održavanje odgovarajućih sustava kontrole i izvještavanja uključujući angažiranje neovisnih revizora
- j) osiguranje periodične unutarnje i vanjske komunikacije u pogledu antikorupcijske politike poduzeća

- k) prema potrebi, pružanje smjernica i certificirane obuke iz utvrđivanja korupcijskih rizika u dnevnom poslovanju poduzeća, kao i obuke iz rukovođenja, njegovim direktorima, službenicima, zaposlenicima i Poslovnim partnerima
- l) uključenje provjere poslovno-etičkih kompetencija u procjeni i promociji upravljanja i mjerenju ostvarivanja ciljeva, ne samo prema financijskim pokazateljima nego i prema načinu na koji su ciljevi ostvareni te napose naspram usklađenosti s antikorupcijskom politikom poduzeća
- m) nuđenje kanala da se u potpunoj diskreciji izrazi zabrinutost, traži savjet ili u dobroj vjeri prijave utvrđene povrede ili povrede za koje se osnovano sumnja da su se dogodile bez straha od odmazde ili diskriminirajućeg postupanja ili stegovnog postupka. Prijavljivanje može biti ili obvezno ili dobrovoljno. Može biti anonimno ili na povjerljivoj osnovi. Sve bona fide prijave moraju se istražiti.
- n) postupanje po prijavljenim ili otkrivenim povredama poduzimanjem odgovarajućih korektivnih i stegovnih mjera te razmatranjem mogućnosti da se provedba politike poduzeća na odgovarajući način javno objavi
- o) razmatranje poboljšanja Korporativnog programa usklađenosti vanjskom certifikacijom, provjerom ili ovjeravanjem
- p) potpora skupnim akcijama kao što su predlaganje ili podržavanje antikorupcijskih dogovora u pogledu konkretnih projekata ili dugoročnih antikorupcijskih inicijativa s javnim sektorom i/ili sa sebi jednakima u odgovarajućim poslovnim segmentima.

Dodatak A

Međunarodni pravni akti

Globalni pravni akti

- Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC)
http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf
- Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta (UNTOC)
<http://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>
- Konvencija OECD-a o borbi protiv podmićivanja stranih državnih službenika u međunarodnom poslovanju (Konvencija OECD-a)
<http://www.oecd.org/dataoecd/4/18/38028044.pdf>
- Preporuka OECD-a za daljnju borbu protiv podmićivanja stranih državnih službenika u međunarodnom poslovanju, uključujući Prilog II. Smjernicama o dobroj praksi u području unutarnjih kontrola, etike i pridržavanja pravila
<http://www.oecd.org/dataoecd/11/40/44176910.pdf>

Afrika

- Konvencija Afričke unije o sprječavanju i borbi protiv korupcije (Konvencija AU-a)
http://www.africa-union.org/official_documents/Treaties_%20Conventions_%20Protocols/Convention%20on%20Combating%20Corruption.pdf
- Protokol o borbi protiv korupcije Južnoafričke zajednice za razvoj (Protokol SADC-a)
<http://www.sadc.int/index/browse/page/122>
- Protokol o borbi protiv korupcije Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država (Protokol ECOWAS-a)

Sjeverna, Srednja i Južna Amerika

- Međuamerička konvencija o borbi protiv korupcije (Konvencija OAS)
<http://www.oas.org/juridico/english/treaties/b-58.html>

Azija i područje Pacifika

- Akcijski plan ADB-OECD-a za Aziju i Pacifik (Akcijski plan)
<http://www.oecd.org/dataoecd/38/24/35021642.pdf>

Europa

- Kaznenopravna konvencija o korupciji Vijeća Europe
<http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/173.htm>
- Građanskopravna konvencija o korupciji Vijeća Europe
<http://conventions.coe.int/treaty/en/treaties/html/174.htm>
- Rezolucija Odbora ministara Vijeća Europe: Sporazum o osnivanju skupine država za borbu protiv korupcije - GRECO
<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/PartialAgr/Html/Greco9905.htm>
- Rezolucija Odbora ministara Vijeća Europe: Dvadeset vodećih načela u borbi protiv korupcije
<https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=593789&>
- Konvencija Europske unije o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica i borbi protiv korupcije te dva povezana Protokola
http://europa.eu/legislation_summaries/fight_against_fraud/protecting_european_communitys_financial_interests/l33019_en.htm
- Konvencija Europske unije o borbi protiv korupcije u kojoj sudjeluju službenici Europskih zajednica ili službenici država članica Europske unije
http://europa.eu/legislation_summaries/fight_against_fraud/fight_against_corruption/l33027_en.htm

Dodatak B

Dodatni instrumenti ICC-ja za borbu protiv korupcije

Kako bi dala dodatne smjernice za provedbu ovih Pravila, Komisija ICC-ja za korporativnu odgovornost i suzbijanje korupcije objavila je priručnik **“Borba protiv korupcije: Priručnik o korporativnim praksama”** (<http://store.iccwbo.org/fighting-corruption>).

U tom se priručniku obrađuju sljedeća pitanja i problemska područja povezana s borbom protiv korupcije:

- zabrana podmićivanja i iznuđivanja: sužavanje problemskih područja (3. poglavlje)
- uloga zastupnika i drugih posrednika (4. poglavlje)
- odgovornosti poduzeća (5. poglavlje)
- računovodstvo, revizija i financijske kontrole (6. poglavlje)
- zviždanje (7. poglavlje)
- pridržavanje antikorupcijskih pravila od strane malih i srednjih poduzeća (8. poglavlje)
- pranje novca (9. poglavlje)
- politički i dobrotvorni doprinosi (10. poglavlje)
- podmićivanje među privatnim poduzetnicima (11. poglavlje)
- sprječavanje iznuđivanja (12. poglavlje)
- svladavanje carinske korupcije (13. poglavlje).

Komisija ICC-ja za korporativnu odgovornost i suzbijanje korupcije kontinuirano razvija antikorupcijske alate i smjernice. Sljedeće smjernice dostupne su na mrežnoj stranici Komisije ICC-ja za korporativnu odgovornost i suzbijanje korupcije (<http://www.iccwbo.org/About-ICC/Policy-Commissions/CorporateResponsibility-Anti-corruption/>):

- Smjernice ICC-ja o zviždanju (<http://www.iccwbo.org/advocacy-codes-and-rules/areas-of-work/corporate-responsibility-and-anticorruption/whistleblowing/>),
- Smjernice ICC-ja o zastupnicima, posrednicima i drugim trećim stranama (<http://www.iccwbo.org/advocacy-codes-and-rules/areas-of-work/corporate-responsibility-and-anti-corruption/ICCThird-Party-Guidelines/>).

ICC, UN Global Compact, Svjetski gospodarski forum i Transparency International izdali su RESIST, Otpor spram iznuđivanja i traženja mita u međunarodnom poslovanju, Korporativni alat za obuku zaposlenika (<http://www.iccwbo.org/products-and-services/fighting-commercial-crime/resist/>).

Dodatak C

Komisija ICC-ja za korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije

Komisija ICC-ja za korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije vodeće je svjetsko tijelo privatnog sektora koje izrađuje pravila ponašanja i najbolje prakse te zagovara borbu protiv korupcije i korporativnu odgovornost. Ova komisija okuplja više od 200 poslovnih rukovoditelja i stručnjaka iz privatnog sektora iz 40 država.

ICC je preuzeo vodstvo među poslovnim organizacijama u osudi korupcije i izradi pravila za borbu protiv nje. ICC-jeva Pravila za borbu protiv korupcije predstavljaju kamen temeljac ICC-jevih antikorupcijskih aktivnosti te služe i kao alat za samouređenje poslovnih subjekata i kao putokaz vladama u naporima koje ulažu u borbu protiv korupcije i podmićivanja.

Osim ovih temeljnih Pravila ICC-ja, Komisija za korporativnu odgovornost i borbu protiv korupcije izradila je niz ključnih antikorupcijskih alata koji su namijenjeni proaktivnoj uporabi od strane kompanija u sklopu njihovih programa integriteta. Komisija također pruža poslovnim subjektima i praktične alate za odgovorno poslovno ponašanje.

ICC tijesno surađuje s međuvladinim organizacijama uključenima u izradu propisa, smjernica i politika usmjerenih na suzbijanje podmićivanja, kao što su Ured UN-a za drogu i kriminal (UNODC) i OECD.

Međunarodna trgovačka komora (ICC)

ICC je svjetska poslovna organizacija, tijelo koje predstavlja i nastupa s autoritetom u ime poduzeća iz svih sektora i dijelova svijeta.

ICC-jeva temeljna misija promicanje je međunarodne trgovine i ulaganja te pomaganje poslovnim korporacijama u suočavanju s izazovima i prilikama globalizacije. Njegovo uvjerenje da je trgovina snažna sila za ostvarenje mira i blagostanja vuče korijene iz samih začetaka organizacije početkom prošlog stoljeća. Mala skupina dalekovidnih poslovnih lidera koji su osnovali ICC sama se prozvala "trgovcima mira".

ICC se bavi trima glavnim aktivnostima: uspostavljanjem pravila, rješavanjem sporova i zagovaranjem politika. Budući da njezine članice, kompanije i udruženja i same sudjeluju u međunarodnom poslovanju, ICC predstavlja neprikosnoveni autoritet u izradi pravila koja uređuju prekogranično poslovanje. Iako je postupanje u skladu s tim pravilima dobrovoljno, ona se svakodnevno poštuju u nebrojenim transakcijama te su postala sastavnim dijelom tkiva međunarodne trgovine.

ICC pruža i važne usluge, među kojima prednjači njegovo Međunarodno arbitražno sudište, vodeće svjetsko arbitražno tijelo. Tu su i usluge Svjetske federacije komora, ICC-jeve globalne mreže trgovačkih komora, koje potiče interakciju i razmjenu najboljih praksi komora.

Poslovni lideri i stručnjaci iz redova članstva ICC-ja oblikuju poslovna stajališta o širokom rasponu tema trgovinske i ulagačke politike kao i o vitalnim tehničkim i sektorskim pitanjima. Među njima se ističu teme iz područja financijskih usluga, informacijskih tehnologija, telekomunikacija, marketinške etike, okoliša, prijevoza, zaštite tržišnog natjecanja i intelektualnog vlasništva.

U svojem radu ICC blisko surađuje s Ujedinjenim narodima i drugim međuvladinim organizacijama, uključujući Svjetsku trgovinsku organizaciju, G20 i G8.

ICC je osnovan 1919. godine. Danas njegovo članstvo broji stotine tisuća kompanija i udruženja iz više od 120 država. Nacionalni odbori rade s članovima ICC-ja u svojim državama na sagledavanju pitanja od nacionalnog interesa za poslovni sektor te svojim vladama prenose poslovna stajališta ICC-ja.

MEĐUNARODNA TRGOVAČKA KOMORA

33-43 Avenue du Président Wilson, 75116 Pariz, Francuska
T +33 (0)1 49 53 28 28 F +33 (0)1 49 53 29 42
E icc@iccwbo.org www.iccwbo.org

IZDAVAČ

Hrvatska gospodarska komora i ICC Hrvatska

ZA IZDAVAČA

Luka Burilović

Zagreb, studeni 2018.